

2.3 Toelichting bij de balans

ACTIVA

1. Goud en goudvorderingen

De Bank boekt in deze post de tegoeden in de vorm van fysiek goud en vorderingen in goud.

Goudvoorraad

	31-12-2005	31-12-2004
in ons fijn goud	7.319.966,9	8.286.644,2
in kg fijn goud ⁽¹⁾	227.676,5	257.743,5
tegen marktprijs (miljoenen euro's)	3.183,1	2.664,7

(1) Één kilogram fijn goud komt overeen met 32,15074 ons fijn goud.

De vermindering van de goudvoorraad is toe te schrijven aan arbitrages tegen deviezen ten belope van 30 ton en aan de verkoop van 62 kg goud aan de Koninklijke Munt van België.

De meerwaarden ten gevolge van de arbitrage van goud tegen dollars bedragen € 298,9 miljoen. Ze stemmen overeen met het verschil tussen de waarde tegen marktprijs en die tegen de gemiddelde aanschaffingsprijs van het gearbitreerde goud. Die meerwaarden werden, overeenkomstig artikel 30 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Bank, op een bijzondere onbeschikbare reserverekening geboekt (die is opgenomen in de subpost 10.3 op de passiefzijde van de balans «Overige passiva, diversen»). De regels voor de toepassing van die bepalingen zijn vastgelegd in een overeenkomst van 30 juni 2005 tussen de Staat en de Bank, die op 5 augustus 2005 in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

Ingevolge artikel 37 van diezelfde wet werden aan de Staat de meerwaarden gestort die bij de verkoop van goud aan de Koninklijke Munt van België werden gerealiseerd. De overdrachten van goud aan deze instelling, met het oog op de uitgifte door de Staat van verzamelaars- of herdenkingsmunten, mogen niet meer bedragen dan 2,75 % van het gewicht in goud dat op 1 januari 1987 in de activa van de Bank voorkomt. Op 31 december 2005 blijft nog 0,70 % van dat goudgewicht, zijnde 9,3 ton, beschikbaar.

Per balansdatum is het goud gewaardeerd op basis van de prijs in euro per ons fijn goud die is afgeleid van de notering in USD op de Londense fixing van 30 december 2005.

Deze door de ECB meegedeelde goudprijs bedraagt € 434,856 per ons fijn goud (€ 13.980,94 per kilogram fijn goud), tegen € 321,562 per ons fijn goud (€ 10.338,46 per kilogram fijn goud) aan het einde van het voorgaande boekjaar.

De Bank heeft een deel van haar tegoeden in goud uitgeleend, tegen een onderpand ter dekking van het kredietrisico.

2. Vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied, luidende in vreemde valuta

Deze post heeft betrekking op de vorderingen in SDR's en in vreemde valuta aangehouden op buiten het eurogebied gevestigde tegenpartijen (met inbegrip van de internationale en supranationale instellingen alsmede de centrale banken die geen deel uitmaken van het Eurosysteem).

Deze post omvat twee subposten:

- de vorderingen op het Internationaal Monetair Fonds (IMF);
- de tegoeden aangehouden op rekening bij banken die niet tot het eurogebied behoren alsmede leningen aan niet-ingezetenen van het eurogebied, waardepapieren en andere activa uitgegeven door dezen.

7. Waardepapieren uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied, luidende in euro

Portefeuille waardepapieren in euro aangehouden voor beleggingsdoeleinden, die hoofdzakelijk in euro luidende verhandelbare overheidseffecten, uitgegeven door lidstaten van de Europese Unie, omvat, alsook door sommige Duitse kredietinstellingen uitgegeven obligaties die gewaarborgd zijn door eersterangsvorderingen («Pfandbriefe») en door nationale overheidsinstellingen uitgegeven obligaties.

Op balansdatum bedragen de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden van de waardepapieren tegen de marktprijs respectievelijk € 15,3 miljoen en € 15,6 miljoen.

Uitsplitsing van de vastrentende waardepapieren in euro naar hun resterende looptijd (miljoenen euro's)

	31-12-2005	31-12-2004
≤ 1 jaar	1.256,3	867,5
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	2.855,1	3.243,9
> 5 jaar	561,0	492,8
	4.672,4	4.604,2

8. Vorderingen binnen het Eurosysteem

8.1 Deelneming in het kapitaal van de ECB

Krachtens artikel 28 van de statuten van het ESCB en de ECB kunnen enkel de NCB's van het ESCB inschrijven op het kapitaal van de ECB. De inschrijvingen hangen af van de verdeelsleutel van het kapitaal van de ECB, die wordt vastgesteld ingevolge artikel 29.3 van de ESCB-statuten.

Sinds 1 mei 2004 bedraagt het geplaatste kapitaal van de ECB € 5,565 miljard. De deelneming van de Bank in dat kapitaal, die is volgestort, beloopt 2,5502 %, of € 141,9 miljoen.

De herverdeling van de waarde van het eigen vermogen van de ECB tussen de NCB's als gevolg van de wijziging in de verdeling van het kapitaal, in 2004, leidde tot een verhoging van de deelname van de Bank, die aldus in totaal uitkomt op € 142,8 miljoen.

8.2 Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves

Deze subpost omvat de in euro luidende vordering van € 1.419,1 miljoen die de Bank heeft uitstaan op de ECB ten gevolge van de overdracht van een deel van haar externe reserves aan de ECB. Die vordering wordt vergoed tegen de laatste marginale rentevoet die van toepassing is op de basis-herfinancieringstransacties van het Eurosysteem, na een aanpassing om rekening te houden met de niet-vergoeding van de goudcomponent.

De begin 1999 overgedragen reserves worden nog altijd beheerd door de Bank, voor rekening van de ECB. Ze verschijnen in de posten buiten balanstelling.

8.3 Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem

Deze subpost omvat de nettovorderingen op het Eurosysteem in verband met de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem (zie de boekhoudkundige principes en waarderingsregels betreffende de post «Bankbiljetten in omloop»). Deze rentedragende positie binnen het Eurosysteem stemt overeen met het verschil tussen het aan de Bank toegewezen bedrag van de bankbiljettenomloop en het bedrag van de bankbiljetten die ze in omloop heeft gebracht.

De te oormerken activa omvatten de volgende posten:

- de kredietverlening aan kredietinstellingen van het eurogebied i.v.m. monetaire-beleidstransacties, luidende in euro;
- de vorderingen binnen het Eurosysteem uit hoofde van de externe reserves die werden overgedragen aan de ECB;
- de nettovorderingen binnen het Eurosysteem die voortvloeien uit de TARGET-transacties;
- de nettovorderingen binnen het Eurosysteem die verband houden met de verdeling van de eurobankbiljetten in het Eurosysteem;
- een beperkt bedrag van de tegoeden in goud van elke NCB, naar rato van haar verdeelsleutel voor het geplaatste kapitaal.

Goud wordt geacht geen inkomsten op te leveren.

Wanneer de waarde van de te oormerken activa van een NCB hoger of lager is dan die van haar referentiepassiva, wordt het verschil vergoed door op dit verschil het gemiddelde rendement van de te oormerken activa van alle NCB's samen toe te passen.

De door het Eurosysteem samengevoegde inkomsten worden tussen de NCB's van het eurogebied verdeeld volgens de geldende verdeelsleutel van het gestorte kapitaal (3,5672 % voor de Bank sinds 1 mei 2004).

Berekening van de netto monetaire inkomsten die aan de Bank worden toegedeeld	(miljoenen euro's)
– binnen het Eurosysteem door de Bank samengevoegde monetaire inkomsten	–346,8
– door het Eurosysteem aan de Bank verdeelde monetaire inkomsten	350,3
Verdeelde netto monetaire inkomsten	3,5

5. Door de ECB verdeelde inkomsten

In 2005 heeft de ECB de inkomsten uit haar aandeel in de uitgifte van eurobankbiljetten volledig behouden, overeenkomstig een beslissing van de Raad van bestuur om een voorziening voor wisselkoers-, rente- en goudprijsrisico's aan te leggen (zie ook subpost 9.3 op de passiefzijde).

II. WISSELKOERSRESULTATEN

1. Wisselkoersresultaten

In deze subpost worden de wisselkoersresultaten geboekt betreffende de transacties in vreemde valuta die de Bank verricht, hetzij in het kader van haar autonoom beheer van de officiële wisselreserves van België, hetzij in het kader van internationale akkoorden waartoe België zich heeft verbonden of van operaties uit hoofde van internationale monetaire samenwerking waarbij de Bank, met de goedkeuring van de Belgische Staat, partij is.

In deze subpost worden ook, in voorkomend geval, de gerealiseerde meerwaarden op goudverkoop geboekt.

Het bedrag van de subpost omvat in hoofdzaak de meerwaarden op de goudarbitrages en -verkoop (€ 299,5 miljoen) alsook de gerealiseerde wisselkoerswinsten op dollars (€ 90 miljoen) en op de transacties in SDR (€ 39 miljoen).

2. Besteding en terugneming van de voorziening voor toekomstige wisselkoersverliezen

In deze post worden de wijzigingen in de voorziening voor toekomstige wisselkoersverliezen geboekt (zie subpost 11.1 op de passiefzijde).

3° de opbrengst van de rentegevende activa van de Bank en van haar financiële beheerstransacties, verminderd met de financiële lasten die voortvloeien uit de rentegevende passiva en de verrichtingen van financieel beheer die niet in verband staan met de activa- en passivabestanddelen die de berekeningsbasis vormen voor de opbrengsten bedoeld onder 1° en 2° hierboven.

Indien het bedrag van de netto productieve activa niet het aandeel weergeeft van de Bank in de monetaire basis van het Stelsel, dat wil zeggen de som van de biljetten in omloop en van de verplichtingen voortvloeiend uit de deposito's aangehouden door de kredietinstellingen, wordt dit bedrag voor de toepassing van dit artikel tot het passende bedrag aangepast.

Het bedrag van € 160 miljoen dat op de voorziening voor toekomstige wisselkoersverliezen werd teruggenomen, werd in aanmerking genomen voor de berekening van de netto financiële opbrengsten met toepassing van artikel 29 van de bovenvermelde wet.

Overeenkomstig de 3 %-regel van bovenvermeld artikel 29 ontvangt de Staat, in tegenstelling tot het vorige boekjaar, een aandeel in de opbrengsten van de netto rentegevende activa, ten belope van € 70,1 miljoen.

2. Opbrengsten die volledig aan de Staat toekomen

Dit zijn opbrengsten uit activa die de tegenpost vormen van de deposito's, met uitzondering van die onder subpost 4.1 op de passiefzijde, die worden gevormd uit hoofde van diverse bijzondere overeenkomsten tussen de Belgische Staat en andere Staten.

Op grond van artikel 30 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Bank, wordt aan de Staat ook de netto-opbrengst (€ 4,5 miljoen) toegekend van de activa die de tegenpost vormen van de door de Bank gerealiseerde meerwaarde naar aanleiding van arbitrages van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen, welke meerwaarde op een bijzondere onbeschikbare reserverekening wordt geboekt. De regels voor de toepassing van die bepalingen zijn vastgelegd in een overeenkomst van 30 juni 2005 tussen de Staat en de Bank, die op 5 augustus 2005 in het Belgisch Staatsblad is verschenen.

Tot slot stort de Bank, krachtens de wet van 2 januari 1991 betreffende de markt van de effecten van de overheidsschuld en het monetaire beleidsinstrumentarium, jaarlijks een bedrag van € 24,4 miljoen in de Schatkist als compensatie voor de meeruitgaven die voor de Staat voortvloeien uit de conversie, in 1991, van de geconsolideerde schuld tegenover de Bank in vrij verhandelbare effecten.

3. Wisselkoersresultaten

Krachtens artikel 9 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Bank worden de akkoorden of verrichtingen van internationale monetaire samenwerking, die de Bank uitvoert voor rekening van of met de uitdrukkelijke instemming van de Staat, gedekt door de staatswaarborg. De op die transacties gerealiseerde wisselkoerswinsten en -verliezen worden toegewezen aan de Staat. In 2005 hebben de transacties in SDR aanleiding gegeven tot een wisselkoerswinst van € 39 miljoen. De wisselkoersverliezen op de dollars die werden verworven als gevolg van arbitrages van goud tegen deviezen, worden eveneens door de Staat gewaarborgd, in toepassing van artikel 30, lid 3 van dezelfde wet (€ 0,1 miljoen).

De meerwaarde van € 0,6 miljoen gerealiseerd op de overdracht van goud aan de Koninklijke Munt van België (artikel 37 van de bovenvermelde wet) wordt eveneens aan de Staat toegekend.

VIII. OVERBOEKING NAAR DE ONBESCHIKBARE RESERVE MEERWAARDE OP GOUD

In deze post wordt het bedrag vermeld van de, naar aanleiding van de arbitrage van activa in goud tegen andere externe reservebestanddelen, gerealiseerde meerwaarde van € 298,9 miljoen die, overeenkomstig artikel 30 van de bovenvermelde wet, naar de bijzondere onbeschikbare reserverekening werd overgeschreven.

8.4 Overige vorderingen binnen het Eurosysteem (netto)

Deze subpost omvat, in voorkomend geval, de nettovordering van de Bank op de ECB ten gevolge van de grensoverschrijdende overdrachten via TARGET en de nettovordering in verband met de bij de NCB's geopende correspondentenrekeningen (zie toelichting bij de subpost 9.3 op de passiefzijde).

9. Overige activa

9.1 Munten uit het eurogebied

In deze subpost is de kasvoorraad euromunten van de Bank opgenomen. De munten worden door de Bank in omloop gebracht voor rekening van de Schatkist en deze wordt voor het desbetreffende bedrag gecrediteerd. Overeenkomstig de beschikking van de ECB van 14 december 2004 inzake de goedkeuring met betrekking tot de omvang van de muntenuitgifte in 2005, bedraagt het maximumbedrag van de in euro uit te geven munten, voor België, € 178,5 miljoen. Aangezien het werkelijk uitgegeven bedrag in 2004 uitkwam op € 784,5 miljoen, beliep het voor 2005 toegestane totaalbedrag € 963 miljoen.

9.2 Materiële vaste activa

Gronden, gebouwen, uitrusting, computerapparatuur en -programma's, meubelen en het rollend materieel worden tegen hun aanschaffingsprijs geboekt.

In 2005 bedroegen de investeringen van de Bank in materiële vaste activa, bijkomende kosten inbegrepen, in totaal € 9,8 miljoen. Met uitzondering van de gronden worden ze integraal afgeschreven in het jaar van aanschaf. Overigens is van de rekening «Materiële vaste activa» een bedrag afgeboekt dat gelijk is aan de boekwaarde van de activa die verkocht of buiten gebruik gesteld werden.

9.3 Overige financiële activa

Deze subpost omvat de effecten die de Bank heeft verworven als tegenwaarde van het kapitaal, de reserves en de afschrijvingsrekeningen. Krachtens artikel 19, punt 4 van de organieke wet, beslist het Directiecomité over deze beleggingen na raadpleging van de Regentenraad en onverminderd de regels vastgelegd door de ECB.

Die beleggingen bestaan hoofdzakelijk uit verhandelbare overheidseffecten, uit waardepapieren die het kapitaal vertegenwoordigen van financiële instellingen waarvoor bijzondere wettelijke bepalingen gelden of die onderworpen zijn aan de staatswaarborg of aan het toezicht van de Staat, en uit aandelen van de BIB.

Tijdens het afgelopen boekjaar ging de Bank over tot de terugkoop van 2.423 aandelen van de Amerikaanse tranche van de BIB, die had besloten de genoemde aandelen te herverdelen onder haar aandeelhouders-centrale banken, tegen de prijs van CHF 23.977,56 per aandeel⁽¹⁾, voor een totaalbedrag van € 37,7 miljoen.

Om deze aandelen op te nemen in die portefeuille, waarvoor statutair een maximumbedrag is vastgelegd, werden «reverse repurchase agreements» die op vervalddag kwamen, niet vernieuwd.

(1) Door het Internationale Arbitragehof te Den Haag vastgestelde waarde van het aandeel die overeenstemt met de waarde van het netto-actief van de BIB na aftrek van een disagio van 30 %.

Uitsplitsing naar soort belegging

(miljoenen euro's)

	31-12-2005	31-12-2004
Participaties	332,0	294,2
Vastrentende waardepapieren	1.475,0	1.388,3
Reverse repurchase agreements	—	—
	1.807,0	1.682,5

Uitsplitsing van de vastrentende waardepapieren naar hun resterende looptijd

(miljoenen euro's)

	31-12-2005	31-12-2004
≤ 1 jaar	137,4	218,6
> 1 jaar en ≤ 5 jaar	646,7	544,9
> 5 jaar	690,9	624,8
	1.475,0	1.388,3

9.4 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans

Onder deze subpost zijn, in voorkomend geval, de netto positieve herwaarderingsverschillen op termijntransacties in deviezen opgenomen. Deze verschillen, die als tegenpost de passiefpost 12 «Herwaarderingsrekeningen» hebben, houden verband met de deviezenswaptransacties waarvan het termijngedeelte buiten de balans wordt geboekt.

9.5 Overlopende rekeningen

Deze subpost omvat de over te dragen lasten en de niet-ontvangen verlopen rente op waardepapieren en andere activa.

9.6 Diversen

Het gaat hoofdzakelijk om de te ontvangen rente op de vordering uit hoofde van overdracht van externe reserves aan de ECB en op de nettovordering in verband met de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem. Deze subpost omvat tevens commerciële, fiscale of andere vorderingen, voorraden en lopende bestellingen bij de Drukkerij (met uitzondering van de voorraden biljettenpapier bestemd voor eigen gebruik).

2. De vordering binnen het ESCB ten belope van € 2,8 miljoen die voortvloeit uit de samenvoeging en de verdeling van de monetaire inkomsten binnen het Eurosysteem (zie post 1.4. « Toedeling van monetaire inkomsten van het Eurosysteem » van de resultatenrekening).
3. Het te ontvangen bedrag uit hoofde van het aandeel van de Bank in de seigniorage-inkomsten van de ECB.
Aangezien die inkomsten onder de NCB's worden herverdeeld in de vorm van driemaandelijke aanbetalingen, wordt de aanbetaling van het laatste kwartaal, in afwachting van de vereffening ervan, geboekt als een vordering.
Krachtens een besluit van de Raad van bestuur van de ECB van 15 december 2005 met het oog op het aanleggen, in de ECB, van een voorziening voor wisselkoers-, rente- en goudprijsrisico's, werden de seigniorage-inkomsten van de ECB echter niet onder de NCB's herverdeeld.
In januari 2006 werden de op de seigniorage-inkomsten van de ECB ontvangen voorschotten integraal aan de ECB teruggestort; derhalve heeft de Bank op de balans een verplichting van € 22,6 miljoen geboekt.

10. Overige passiva

10.1 Herwaarderingsverschillen op instrumenten buiten de balans

In deze subpost staan netto negatieve herwaarderingsverschillen op termijntransacties in deviezen geboekt. Deze verschillen, waarvan post 12 « Herwaarderingsrekeningen » de tegenpost vormt, houden voornamelijk verband met de deviezenswaps waarvan het termijnluik is opgenomen in de posten buiten balanstelling.

10.2 Overlopende rekeningen

Deze subpost omvat de toe te rekenen kosten wegens te betalen, maar niet-verlopen rente en de over te dragen opbrengsten.

10.3 Diversen

Deze subpost omvat de handelsschulden, de schulden met betrekking tot sociale lasten, de bedragen die aan de Staat verschuldigd zijn uit hoofde van het aandeel van de Staat in de baten en de lasten van de Bank voor het afgesloten boekjaar, de rente die de Bank verschuldigd is op haar nettoschuld aan de ECB in het kader van TARGET, alsook de onbeschikbare reserve meerwaarde op goud (€ 298,9 miljoen).

11.4 Voorziening voor verlies van de ECB

Overeenkomstig artikel 33.2 van de statuten van het ESCB, kan de Raad van bestuur van de ECB besluiten het door de ECB geleden verlies te dekken uit haar algemeen reservefonds en, indien nodig, via de door de NCB's samengevoegde monetaire inkomsten, naar rato en tot beloop van de bedragen die hun zijn toegedeeld in verhouding tot het door hen gestorte aandeel in het kapitaal van de ECB.

Tijdens het afgelopen boekjaar werd in deze subpost geen enkele voorziening geboekt.

12. Herwaarderingsrekeningen

Op de afsluitingsdatum worden in deze post de positieve koers- en prijsherwaarderingsverschillen geboekt tussen de marktwaarde van de nettoposities van externe reserves en effecten (met uitzondering van die van de portefeuille statutaire beleggingen) en hun waarde tegen de gemiddelde kostprijs.

	(miljoenen euro's)	
	31-12-2005	31-12-2004
Positieve koersherwaarderingsverschillen op:		
– goud	2.865,8	2.305,4
– contant- en termijnposities in deviezen	270,8	0,1
– nettopositie in SDR	48,8	–
Positieve prijsherwaarderingsverschillen op:		
– rentefutures en futures op vastrentende effecten	–	0,3
– waardepapieren in deviezen	0,6	1,6
– uitgegeven door niet-ingezetenen van het eurogebied	0,6	1,6
– uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied	–	–
– waardepapieren in euro (exclusief statutaire beleggingen)	17,6	41,5
– uitgegeven door niet-ingezetenen van het eurogebied	2,3	2,8
– uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied	15,3	38,7
	3.203,6	2.348,9

13. Kapitaal en reservefonds

13.1 Kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal, ten belope van € 10 miljoen, is vertegenwoordigd door 400.000 aandelen zonder nominale waarde. Het maatschappelijk kapitaal is volgestort.

Sinds 1948 en krachtens de organieke wet, bezit de Belgische Staat 200.000 nominatieve en onoverdraagbare aandelen van de Bank, dat is 50 % van de totale stemrechten.

De Bank ontving geen kennisgevingen die, ingevolge artikel 1, § 1 van de wet van 2 maart 1989 op de openbaarmaking van belangrijke deelnemingen in ter beurze genoteerde vennootschappen, gewag maken van andere deelnemingen ten belope van 5 % of meer van de stemrechten.

13.2 Reservefondsen

Het reservefonds, waarvan sprake in artikel 46 van de statuten van de Bank, omvat de statutaire reserve, de buitengewone reserve en de afschrijvingsrekeningen voor materiële vaste activa.

De statutaire reserve stijgt ten gevolge van de verdeling van de winst van het voorgaande boekjaar. De afschrijvingsrekeningen voor materiële vaste activa dalen met € 0,8 miljoen, vermits de boekwaarde van de verkochte of buiten gebruik gestelde activa hoger is dan de in 2005 gedane investeringen.

Het fiscaal vrijgestelde gedeelte van de buitengewone reserve bedraagt € 15,4 miljoen.

14. Winst van het boekjaar

De winst van het boekjaar bedraagt € 358,9 miljoen, tegen € 168,7 miljoen in het voorgaande boekjaar.